

Program własny koła teatralnego

„ZACZAROWANY ŚWIAT BAJEK”

PROGRAM OPRACOWAŁY

Bożena Komenda

Katarzyna Stefaniak

Katarzyna Mendel

Elżbieta Staszczuk

WSTĘP

Dziecko w wieku przedszkolnym ma naturalną potrzebę wyrażania się w różnych formach ekspresji: w mowie, ruchu, geście, rysunku, śpiewie. Z uwagi na to, że w przedszkolu prowadzone są zajęcia aktywizujące spontaniczną kreatywność dzieci, zabawa w teatr może być najbardziej interesującym i wyrazistym efektem tej pracy ujawniającym doświadczenia i osiągnięcia dzieci.

Teatr jest dla dzieci rzeczywistością wyjątkową, w której wszystko może się zdarzyć a odtwórca roli ma okazję realizować swoje marzenia, by stać się kimś innym. Wprowadzenie dzieci w świat sztuki poprzez zabawy teatralne przynosi im wiele korzyści, rozwija wyobraźnię, doskonali mowę, która staje się wyrazista i melodyjna, sprzyja umuzykalnieniu, rozwija płynność ruchów oraz zwiększa poczucie własnej wartości. Jest również okazją do wspaniałej zabawy, dającej wiele satysfakcji. Udział dzieci w odtwarzaniu treści utworu skłania je do zapamiętywania, koncentrowania uwagi na określonej działalności, kulturze mówienia i zachowania się. Podczas zajęć z tej dziedziny przedszkolak może dowiedzieć się, jak powstaje sztuka teatralna i wzbogacić swój słownik o takie pojęcia jak np. reżyser, rekwizyty, dekoracja, kostiumy, ruch sceniczny, drama czy pantomima.

Zabawy w teatr wywierają duży wpływ na postawy moralne dzieci, wyostrzają zmysł obserwacji, kształtują osobowość i rozładowują nagromadzone emocje. Każde dziecko w wieku przedszkolnym pragnie sukcesu i uznania. Właśnie przedszkolne zajęcia teatralne stwarzają ku temu najlepsze warunki.

W wychowaniu dziecka trzeba kłaść duży nacisk na przeżycia emocjonalne – uczyć je cieszyć się i smuć, wyrażać emocje i uczucia gestem, słowem, mimiką dostrzegać dobro i zło. Dziecko wcielając się w postać przeżywa losy bohaterów literackich, utożsamia się z nimi, często naśladując ich postępowanie. Pozytywny bohater, z którym dziecko spotyka się na spektaklu teatralnym, zdobywa jego uznanie, pomaga w zrozumieniu, dlaczego takie zachowanie jest dobre. Występowanie negatywnych bohaterów- bo i tacy istnieją w bajkach- ma także duże znaczenie uspołeczniające.

WPROWADZENIE DO PROGRAMU

Program edukacji teatralnej „Świat bajek” jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego i powstał z myślą o potrzebach uwrażliwienia dzieci. W toku pracy pedagogicznej w przedszkolu wyłonił się pomysł pracy opartej na edukacji teatralnej dzieci. Wieloletnie doświadczenia w przygotowywaniu dziecięcych przedstawień, teatryków, inscenizacji i różnego występów utwierdzają nas w przekonaniu, iż teatr w przedszkolu to doskonała forma pracy. Pozwala on być dziecku aktorem, scenarzystą, choreografem, dekoratorem a nawet reżyserem. Mając na uwadze to, jak wiele walorów posiadają zabawy teatralne i fakt, iż sprawiają ogromną radość i przyjemność postanowiliśmy opracować program pozwalający na szerokie wykorzystanie tej dziedziny sztuki w przedszkolu. Program własny pozwoli na takie przybliżenie teatru, aby dzieci 4,5,6 - letnie mogły poznać tajniki tej dziedziny sztuki.

Sądzymy, że realizacja tego programu przyczyni się również do pełniejszego zaangażowania rodziców życie przedszkola i umożliwi prezentację zdolności dzieci w środowisku lokalnym.

CELE EDUKACJI TEATRALNEJ

Głównym celem programu „Zaczarowany świat bajek” jest rozwijanie możliwości artystycznych dziecka poprzez wzbudzanie zainteresowań sztuką, kształcenie umiejętności jej odbioru i tworzenia w zakresie aktywności plastycznej, muzycznej i teatralnej.

Cele szczegółowe:

- Zaspokajanie potrzeb natury emocjonalnej, dziecko uczy się rozpoznawać i nazywać emocje oraz wyrażać je w formie artystycznej.
- Wyrabianie potrzeb społecznych dziecka - odczuwanie swojej przynależności do grupy teatralnej.
- Stymulowanie rozwoju i inspirowanie twórczych działań dzieci.
- Uwrażliwienie na piękno słowa mówionego.
- Rozwijanie logicznego myślenia poprzez kształtowanie pojęć.
- Wytwarzanie pozytywnych relacji i postaw w zakresie rozwoju dziecka.
- Rozwijanie umiejętności posługiwania się językiem literackim.
- Bogacenie czynnego słownictwa dzieci i uściślenie pojęć związanych z działalnością teatralną.
- Rozwijanie umiejętności przedstawiania poznanych utworów za pomocą gestu, mimiki, ruchu.
- Wdrażanie do posługiwania się mową poprawną pod względem gramatycznym i fleksyjnym, do wykonywania własnych eksperymentów językowych – żartów językowych i sytuacyjnych.
- Rozwijanie zainteresowań czytelniczych jako źródła wiedzy i przeżyć.
- Rozwijanie umiejętności operowania głosem pod względem intonacyjnych.
- Nabywanie doświadczeń i umiejętności wyrażania rozumienia świata zarówno w sposób werbalny, jak i pozawerbalny.

METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU

Metody słowne:

- swobodna rozmowa,
- dialog,
- opis,

- pogadanka,
- słuchanie czytanych baśni, legend, bajek,
- opowiadanie treści utworów.

Metody aktywizujące:

- drama,
- pantomina,
- pedagogika zabawy,
- gry i zabawy integracyjne,
- aktywność ruchowa.

Formy:

- inscenizowanie ruchem wierszy, piosenek, bajek, opowiadań, baśni,
- zabawy naśladowcze,
- zabawy tematyczne,
- zabawy z elementami dramy i pantomimy,
- udział dzieci w spektaklach i widowiskach teatralnych.

WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany w czasie zajęć kółka teatralnego działającego w przedszkolu. Zajęcia te prowadzone będą raz w tygodniu. W zajęciach będą uczestniczyły wszystkie chętne dzieci w grupie 4,5 i 6 -latków.

Właściwą realizację programu wyznacza również baza dydaktyczna przedszkola, którą powinno stanowić dobre wyposażenie, odpowiednie do zajęć artystycznych i potrzeb dziecka. Obejmuje ono:

- dobrze wyposażoną salę do zajęć plastycznych: narzędzia pracy, materiał do zajęć plastycznych;
- salę do zajęć muzycznych i ruchowych wyposażoną w instrumenty perkusyjne, środki audiowizualne, przybory do ćwiczeń ruchowych;
- rekwizytornię wyposażoną w różnorodne elementy dekoracji scenicznej i kostiumy teatralne;
- odpowiednio dobrana literatura muzyczna dla dzieci;
- bogaty zbiór literatury fachowej dla nauczyciela i literatury dziecięcej.

TREŚCI PROGRAMOWE

Tematyka zajęć	Cele edukacyjne	Oczekiwane osiągnięcia	Metody i środki realizacji
Pierwsze spotkanie	Przedstawienie i określanie swoich oczekiwań Ustalenie zasad pracy	Poznanie oczekiwań i możliwości dzieci. Zintegrowanie zespołu	Pogadanka z elementami dyskusji Określanie zadań i obowiązków
Współpraca z kołami teatralnymi	Nawiązanie współpracy z kołami teatralnymi na terenie miasta	Wymiana doświadczeń	Rozmowy
Nasze spotkanie z teatrem	Poznanie różnych form teatralnych poprzez udział w spektaklach i widowiskach teatralnych	Uczestniczy w oglądaniu różnych spektakli teatralnych Porównuje widowiska teatralne i dostrzega różnice między nimi	Wycieczka do teatru
Wzbogacamy kącik teatralny- próby tworzenia własnych kukielek i sylwet	Gromadzenie rekwizytów w garderobie, pozyskanie chętnych rodziców i pracowników przedszkola do wykonywania dekoracji	Czuje się współorganizatorem, pomaga w czynnościach organizacyjnych	Ustalenie form współpracy np. szycie strojów, wykonanie elementów dekoracji
Potrafimy więcej niż nam się wydaje	Przełamanie zahamowani Poznanie własnych i cudzych odczuć i możliwości Kształcenie umiejętności uważnego słuchania innych	Pozytywne nastawienie do świata Poczucie przynależności do zespołu	Zestaw ćwiczeń i zabaw uwzględniających mimikę, gest, głos, dźwięk Drama
Integracja form ekspresji	Improwizowanie krótkich scenek- indywidualnie i w grupie Inscenizowanie literatury z zastosowaniem gry aktorskiej, kukielek, pacynek, sylwet Przygotowanie inscenizacji utworów: -układanie prac plastycznych według chronologii wydarzeń -samodzielne wykonywanie kukielek, sylwet lub elementów strojów aktorskich i dekoracji	Dbanie o kulturę języka ojczystego Praca w grupie z zachowaniem dyscypliny	Drama Gry dydaktyczne Inscenizacje

<p>Teatr to nie tylko aktorzy</p>	<p>Ekspresja plastyczna (portret, rzeźba, maska) Analiza treści utworów- omawianie i ocena postępowania bohaterów z próbą uzasadnienia własnego stanowiska</p> <p>Propozycje rozwiązań inscenizacyjnych, przełożenie zdobytych doświadczeń na praktyczne opracowanie inscenizacji</p>	<p>Poznanie możliwości plastycznych dzieci Refleksja na temat zależności między uczuciem a postawą, gestem, mimiką Uświadomienie sobie własnych predyspozycji</p>	<p>Zbiorowa praca z tekstem literackim Rozmowa Drama</p>
<p>Teatr żywego słowa</p>	<p>Próba z tekstem:- interpretacja głosowa</p> <p>-przeprowadzenie dialogu z użyciem np.: pacynki, zabawek</p> <p>-ruch sceniczny: wykorzystanie niewerbalnych środków wyrazu(ruchy ciała, rąk, mimika, spojrzenie, uśmiech)</p> <p>-zgranie zespołu</p> <p>Analizowanie inscenizacji i przebiegu widowiska</p> <p>Wyodrębnienie i korygowanie własnych błędów i niedopatrzeń</p>	<p>Podniesienie sprawności wyrazistego mówienia Podniesienie sprawności dykcji, intonacji i interpretacji głosowej</p> <p>Oswojenie z kostiumami i muzyką</p> <p>Umiejętność samokrytyki i samooceny</p>	<p>Rozmowa Burza mózgów Inszenizacja</p>
<p>Konkurs recytatorski „Świat bajek”</p>	<p>Zorganizowanie konkursu międzygrupowego</p>	<p>Recytacja utworów literackich Prezentacja na scenie</p>	<p>Wiersze</p>
<p>Uczestnictwo w spektaklach teatralnych na terenie przedszkola i poza nim</p>	<p>Oglądanie spektakli teatralnych, rozmowa z aktorami na temat specyfiki ich pracy Zapoznanie z różnymi rodzajami lalek używanych przez aktorów</p>	<p>Umiejętność zachowania się podczas trwania spektaklu Słuchanie i oglądanie przedstawienia teatralnego</p>	<p>Widowisko teatralne Rozmowa</p>
<p>Bawimy się kukielkami</p>	<p>Poznajemy teatr lalkowy jako forma teatralna</p>	<p>Zapoznanie z rodzajami lalek: kukielka, pacynka,</p>	<p>Rozmowa Próby z tekstem</p>

	Występ artystyczny	marionetka	
„Jestem aktorem „ - pierwszy występ	Wybór inscenizacji w porozumieniu z członkami koła teatralnego Występy przed zaproszonymi gośćmi.	Posługiwanie się poprawną polszczyzną Stosowanie właściwej intonacji Przełamanie tremy podczas publicznego wystąpienia Czerpanie zadowolenia i satysfakcji z występu	Zbiorowa praca z tekstem literackim
Edukacja kulturalna	Film i spektakl teatralny – wspólne oglądanie i dyskusja Głosowa interpretacja wybranych utworów poetyckich i fragmentów prozy	Porównywanie utworów literackich z ich filmową adaptacją	Płyta CD Zbiorowa praca z tekstem literackim
Sztuka tworzenia	Zabawy w teatr połączone z tworzeniem własnych tekstów i scenek rodzajowych Tworzenie własnych zakończeń opowiadań i bajek	Wzbogacenie słownictwa Świadome wprowadzenie dialogu jako elementu ożywiającego akcję	Dyskusja Burza mózgów
Tradycje kulturowe naszego regionu	Poeci i pisarze naszego regionu Twórczość ludowa najbliższej okolicy	Poznanie tekstów pisanych gwarą- próby naśladowania gwarowej mowy	Zbiorowa praca z tekstem literackim Rozmowa
„Zaczarowany świat bajek”	Przygotowanie przedstawienia Przygotowanie dekoracji, strojów i rekwizytów	Umiejętność zareklamowania swojej działalności na terenie miasta	Oprawa muzyczna Inszenizacja

INFORMACJA O EWALUACJI

Realizacja programu umożliwi nauczycielowi dokonywanie systematycznej ewaluacji, której można dokonać poprzez:

- zbadanie opinii rodziców, zorganizowanej w formie ankiety, dotyczącej wpływu na rozwój dziecka edukacji artystycznej ;
- analizę osiągnięć dzieci;
- udział w konkursach i festiwalach artystycznych;
- zdobyte przez dzieci wyróżnienia i nagrody.

Ewaluacja służy także samemu nauczycielowi, który ma na jej podstawie możliwość dokonania samooceny swojej pracy z dziećmi oraz okazję do refleksji nad swoimi kompetencjami, wiedzą merytoryczną o twórczości artystycznej dziecka przedszkolnego.

Formy prezentowania osiągnięć:

- Występy dla dzieci z innych grup przedszkolnych,
- Występy dla członków rodzin.
- Przedstawienia dla zaproszonych gości,
- Występy poza przedszkolem /np. w innym przedszkolu, szkole, domu kultury, itp./
- Wystawa fotograficzna ilustrująca działalność koła
- Wzmianki w Internecie na stronie przedszkolnej oraz związanych z edukacją artystyczną dzieci

ĆWICZENIA UWZGLĘDNIAJĄCE MIMIĘ, GEST, GŁOS I DŹWIĘK

Marsz na punkt

Cele: wycucie czasu i przestrzeni, koncentracja uwagi

Do ćwiczenia wyznaczona zostaje określona płaszczyzna o dowolnym kształcie i powierzchni. Grupa ustawia się po obwodzie płaszczyzny. Każdy uczestnik ćwiczenia obiera sobie w obrębie wydzielonej płaszczyzny punkt, do którego wyruszy na określony sygnał. Dzieci jednocześnie maszerują do wybranego przez siebie celu po linii prostej. Nie mogą odrywać wzroku od obranego punktu. Nie mogą też się zderzać nawzajem, czy ocierać się o siebie. Ćwiczenie wykonuje się w różnym tempie zaczynając od wolnego, kończąc na szybkim. Stopniowo ogranicza się też przestrzeń.

Ufam partnerowi

Cele: budowanie wzajemnego zaufania,

Dzieci stoją parami. Zwróceni są twarzami w tę samą stronę, z tym, że jeden stoi przed drugim. Stojący z przodu pada do tyłu i daje się złapać osobie stojącej za nim.

Ograniczony język

Cele: rozwijanie wyobraźni i komunikowania się

Nauczyciel zwraca się do grupy: Jestem potężną czarownicą. Za dużo mówicie. Odbieram wam prawo mówienia. Jednakże jestem wspaniałomyślna i pozwalam wam zostawić sobie cztery wybrane przez was słowa. Dobierzcie się parami i spróbujcie porozumieć się z drugą osobą używając - ty swoich, ona swoich czterech słów.

Razem głośniej

Cele: uwalnianie napięcia emocjonalnego, rozgrzewka, budowanie zaufania. Grupa kuca razem. Prowadzący zaczyna mruczeć, a dzieci mu wtórują stopniowo podnosząc głos. Na koniec wszyscy wyskakują do góry głośno krzycząc razem.

Posłuchaj mnie

Cele; budowanie zdrowych relacji z ludźmi, wdrażanie do samooceny
Jedna z osób w parze ma zaciśnięte pięści, druga używając słów próbuje ją przekonać, aby je otworzyła. Osoba otwiera tylko wtedy, gdy czuje, że została przekonana.
Warianty: zwinięty w kłębek, trzymający jakiś przedmiot, leżący itp.

Mistrz i uczniowie

Cele: samoświadomość, ćwiczenie ekspresji, wprowadzenie do ćwiczeń ruchowych
Dzieci stoją w kręgu. Wybrane dziecko wchodzi do środka i chodzi dookoła. Na określony sygnał zatrzymuje się. Grupa próbuje określić cechy charakterystyczne poruszania się danego przedszkolaka, następnie próbuje go naśladować. dzieci mają za zadanie wczuć się w daną osobę.

Niezidentyfikowana maszyna

Cele: koncentracja, techniki mimiczne

Pierwsza osoba wstaje i wykonuje jakiś ruch, który stale powtarza, obok niej staje następna i wykonuje swój ruch, i tak dalej....

Trzy emocje

Cele: rozwój relacji interpersonalnych, komunikacja, rozwój społeczny
Grupa wybiera lub układa historyjkę, która posłuży za temat do improwizacji. Następnie dostaje lub wymyśla trzy uczucia, które musi włączyć do swojej opowieści tak, że historia zaczyna się od pierwszego, przechodzi przez drugie, kończy się na trzecim, np: zmartwienie – panika – ulga.

Nakręcane zabawki

Cele: koncentracja, ruch, improwizacja.

Każdy z uczestników staje się zabawką, która porusza się dopóki jest nakręcona. Prowadzący określa czas jednej sekwencji ruchu. Koniec i początek ruchu powinien być wyraźnie zaznaczony